

Samodzielna Kompania Grenadierów

W lutym 1943 r. Wydział Spraw Specjalnych Ministerstwa Obrony Narodowej rządu gen. Sikorskiego przystąpił do formowania specjalnie wyselekcjonowanego i wyszkolonego polskiego oddziału spadochronowego w Wielkiej Brytanii. Oddział ten, złożony wyłącznie z ochotników mówiących płynnie po francusku, miał w ramach realizacji tzw. „Planu Bardsea” przeprowadzić działania dywersyjno-sabotażowe w południowej części Francji (w rejonie Lille) dezorganizując obronę wojsk niemieckich podczas lądowania Aliantów na kontynent (operacja „Overlord”). Akcje dywersyjno-sabotażowe spadochroniarze mieli wykonać przy pomocy członków konspiracyjnej Polskiej Organizacji Walki o Niepodległość (POWN) działającej we Francji (od września 1941 r. pod kryptonimem „Monika”). Ochotników, których podzielono na małe grupy, poddano ostrej zaprawie fizycznej w ośrodkach ćwiczebnych SOE (tłum. Zarząd Operacji Specjalnych) w Szkocji. W tych ośrodkach przechodzili oni szkolenie spadochronowe, minerskie, obsługę różnych rodzajów broni i sprzętu motorowego, ćwiczyli elementy walki w mieście, walki wręcz i ukrywania się w terenie. Powstała w ten sposób kompania została w sierpniu 1943 r. oficjalnie nazwana Samodzielną Kompanią Grenadierów (SKG). Na jej czele stanął mjr dypl. Edmund Galinat „Zaremba”, a następnie mjr Stefan Szymanowski. Żołnierze SKG zgodnie z decyzją Ministra Obrony Narodowej mieli nosić popielaty beret oraz odznakę 2 Dywizji Grenadierów Pancernych. W praktyce nosili berety błękitne a na prawym ramieniu odznakę z napisem „Special Force”. Pomimo tego, że ostatecznie „Plan Bardsea” nie wszedł w życie, w kwietniu i w maju 1944 r. do Francji desantowano oficerów służby wywiadowczej „Z” (zewnętrznej) z kpt. Władysławem Ważnym „Tygrysem” na czele. Kpt. Ważny otrzymał zadanie dokładnego zlokalizowania składów i wyrzutni rakiet V-1, z których Niemcy ostrzeliwali terytorium Wielkiej Brytanii. Kierowana przez niego sieć wywiadowcza zdołała naprowadzić bombowce RAF-u na 83 czynne wyrzutnie pocisków rakietowych V-1. Jesienią 1944 r. część żołnierzy SKG została wcielona do 1 Samodzielnej Brygady Spadochronowej gen. bryg. S. Sosabowskiego i 4. Dywizji Piechoty gen. bryg. Kazimierza Głabisza. Pozostałą część wraz z dowódcą kompanii mjr. Stefanem Szymanowskim oddelegowano do amerykańskiego ośrodka szkoleniowego dla jednostek specjalnych. Wzięli oni później udział w amerykańskich operacjach specjalnych na terenie Niemiec wiosną 1945 r.